

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Hetedik évfolyam.

45 szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1909. november 4.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz,
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az előfizetési pénzek küldendők.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözhvények.

Állati betegségek. *Lépfene* megszűnt Telek- és Karácsonfalva községekben.

Serlésorbáncz megszűnt Olasztelek községben.

A zárt betét- és járadék-könyvecskékről. A közönség tájékoztatására közli a m. kir. postatakarékpénztár.

I. A zárt betétkönyvecskékről.

1. *Mi a zárt betétkönyvecske?* A m. kir. postatakarékpénztár által kiállított oly betétkönyvecske, a melyből az elhelyezett betétösszeg — a betevő (a befizető) írásban nyilvánított kívánsága folytán — mindaddig ki nem vehető, míg az a föltétel, a melyet a betevő (befizető) az első betét alkalmával, vagy bármikor utóbb kikötött, be nem teljesedett. A kikötött föltétel beteljesedéseig tehát a betétösszeg föl nem mondható, viszont addig a postatakarékpénztár sem fizetheti vissza a betétet. A zárttá nyilvánítás kiterjedhet a kamatokra is, de a betevő (befizető) a kamatélvezetet föntarthatja magának. A zárt betétkönyvecske külső alakjára nézve a többi postatakarékpénztári betétkönyvecskétől csakis abban különbözik, hogy a czimlapja és a törzslapja (a melyen a betevő személyi adatai vannak felsorolva) »Zárt« fölírással van ellátva.

2. *Mik a zárt betétkönyvecské előnyei?* A zárt betétkönyvecske váltásával első sorban az a nagy előny jár, hogy az ilyen betétkönyvecske nemcsak a megtakarított összegek kamatozó elhelyezésére alkalmas, hanem egyuttal biztosítás jellegével is bír, a mennyiben a betevő önmaga részére, vagy mint befizető akár gyermekei, felesége, testverei vagy egyéb hozzátartozói, akár pedig bármely harmadik személy részére a magyar állam szavatossága alatt álló postatakarékpénztárba betéteket helyezhet el kamatozásra abból a czélból, hogy a zárt betétkönyvecskére elhelyezett pénzüsszeg csakis egy bizonyos esemény bekövetkezése alkalmával, vagy egy bizonyos idő elteltével, vagy ha a betét már egy bizonyos nagy-

ságu összeget ért el, fizetessék vissza a betétkönyv tulajdonosának. Ez által ugyanis a betevő biztosítja önmagát, a befizető pedig azt, a ki részére a zárt betétkönyvecskét váltotta, hogy azt a czélt, a melynek kedvéért takarékoskodik el is éri. Így tehát a zárt betétkönyvecske további betétek elhelyezésére nem kötelező díjmentes biztosítás.

3. *Ki vállalhat zárt betétkönyvecskét?* A m. kir. postatakarékpénztár minden egyes betevőjének (befizetőjének) jogában áll az önmaga vagy egy harmadik személy részére váltott betétkönyvecskét az engedélyezett föltételek (1. a 4-ik pontot) egyikének kikötése mellett zárttá nyilvánítani. A kiknek már van betétkönyvecskéjük, vagy mint befizetők váltottak más részére betétkönyvecskét, azok ezt a már meglévő betétkönyvecskét is zárttá nyilváníthatják és pedig tetszésük szerint akár az egész betétet, akár csak egy részt.

4. *Mely föltételek köthetők ki a betétkönyvecske zárttá nyilvánítása alkalmával?* A kiköthető föltételek a következők: a) *nagykorúság esetére*; ez a föltétel csakis akkor választható, ha a betevő kiskoru (a befizető kora mellékes); mihelyt a betevő 24 ik életévét, vagy már előbb a nagykorúságát eléri, az egész betétösszeget fölveheti; b) *férjhezmenetel esetére*: ez a föltétel csakis akkor választható, ha a betétkönyv 30 éven alóli hajadon, özvegy, vagy elvált asszony nevére szól. Ha a betevő 30-ik életévét már betöltötte, a betétet még abban az esetben is fölmondhatja, ha addig nem is ment volna férjhez; c) *katonai szolgálat esetére*; ez a föltétel csakis akkor választható, ha a betevő 24 éven alóli fiugyermek és tényleges katonai szolgálatot még nem teljesített. A betevő, ha katonai szolgálatra végleg alkalmatlannak nyilvánított vagy (24) huszonnegyedik életévét már betöltötte, a betétet fölmondhatja; d) a *zárttá nyilvánítás meghatározott időtartamra*; ebben az esetben a zárttá nyilvánítás 3 évnél rövidebb és 25 évnél hosszabb időre nem történhetik, mihelyt a kikötött idő eltelt, az egész betét fölmondható. e) és végül *meghatározott összeg erejéig*; a betétkönyvecskére kiköthető legnagyobb összeg egyéni betevő részére 4000 K, jogi személy részére 8000 K (1898. évi VIII. t.-cz. 1. § a). Mihelyt a betét

a meghatározott összeget elérte, azonnal fölmondható; sőt ha a meghatározott összeg 25 év alatt nem gyűlnék össze, a betét mégis fölvehető. A föltételek megválasztásánál a következőkre kell ügyelni: Az egyéni betevő (befizető, járadék-könyvtulajdonos) tehát magánszemély az a—e) alatt felsorolt föltételek közül csak egyet választhat; két vagy több föltétel nem köthető ki. Bármelyikét is válassza az illető, számolnia kell azal is, hogy az intézmény czélja és jellegének megóvása érdekében a postatakarékpénztár ragaszkodni kénytelen a d) pont alatti minimális 3 év betartásához. A jogi személy (egylet, társaság, erkölcsi testület stb.) mint betevő saját betétkönyvecskéjére nézve, vagy mint befizető a más jogi személy részére váltott betétkönyvecskéjére nézve, csakis a d) és e) alatti föltételek egyikét választhatja. A jogi személy, mint az egyéni betevő részére váltott betétkönyvecske befizetője azonban az a—e) alatt felsorolt öt föltétel bármelyikét választhatja. A betétkönyvecskére elhelyezett betétösszegnek egy része is zárttá nyilvánítható, míg az ezt meghaladó összeg fölött a betevő (a befizető) szabadon rendelkezhetik.

5. *Mi a teendője annak, a ki zárt betétkönyvet akar vállalni vagy a meglévő betétkönyvét zárttá akarja nyilvánítani?* A lakásához legközelebb eső postahivatalba megy, a hol ezt a szándékát bejelentni, mire a postahivatal a 154. számú nyomtatványon díj- és bélyegmentesen egy nyilatkozatot állít ki, melyben a betevő (a befizető) bejelenti a postatakarékpénztárnak, hogy a betétkönyvet zárttá nyilvánítja és az előbb felsorolt öt feltétel közül melyiket választja?

6. *Mikor mondhatja föl a betevő a zárt betétkönyvecskére elhelyezett betétet?* A betevő (befizető) a zárttá nyilvánításról szóló nyilatkozat aláírása után már nem mondhatja föl a betétet mindaddig, míg az általa választott föltétel nem teljesül. De ha a betevő kétséget kizárólag be tudja bizonyítani, hogy az általa választott föltétel nem teljesedhetik be, a postatakarékpénztártól a betétösszeg kifizetését kívánhatja.

7. *Mennyi kamatot fizet a m. kir. postatakarékpénztár a zárt betétkönyvecskékre elhelyezett betétek után?* A postatakarékpénztár a zárt betétkönyvecskére elhelyezett betétek után a takarékbetétekre nézve általában megállapítottnál mindig legalább $\frac{1}{2}\%$ -kal nagyobb kamatot fizet. A zárt betétkönyvekre elhelyezett takarékbetétek kamatlába ez idő szerint $3\frac{6}{10}\%$.

II. A zárt járadékkönyvecskék.

1. *Hogyan nyilváníthatók zárttá a járadékkönyvecskék?* A járadékkönyvecske ugyanazon föltételek alatt és ugyanazon eljárással nyilvánítható zárttá, mint a betétkönyvecske.

2. *Zárttá nyilváníthatja-e az is a járadékkönyvet, a kinek a betétkönyvecskéje nem zárt?* A nyílt, vagyis zárttá nem nyilvánított betétkönyvecské tulajdonosai is szerezhettek zárt járadékkönyvet, a nélkül, hogy betétkönyvüket is zárttá nyilvánítania tartoznának, a járadékkönyvek zárttá nyilvánítása azonban csak a betétkönyvecskékre nézve megállapított módon történhetik.

3. *Zárttá nyilváníthatók-e a zárt járadékkönyvecskékre elhelyezett értékpapírok szelvénykamatai?* A zárt járadékkönyvekre elhelyezett értékpapírok esedékessé váló szelvénykamatai is zárttá nyilváníthatók, kivéve, ha a járadékkönyvhöz tartozó betétkönyvecske nyílt, vagyis zárttá nem nyilvánított. A járadékkönyv tulajdonosa azonban a szelvénykamatok élvezetét föntarthatja magának, mely esetben a postatakarékpénztár a szelvények beváltása után a befolyt összeget az illető betétkönyvecskéjében jóváírja.

Bármely a zárt betét- (járadék)-könyvecskére vonatkozó ügyben a postatakarékpénztár ügyfeleinek készséggel nyújt felvilágosítást; az ily tárgyú megkeresések, akár közvetlenül, akár valamelyik postahivatal utján postadíj- és bélyegmentesen a m. kir. postatakarékpénztár közgazgatási osztályához intézendők.

Szabályzat Magyar állami járadékpapíroknak a betevők számlájára 25 kor., 50 kor. és 75 kor. névértékben, részjáradék gyanánt való vásárlása tárgyában. (Közzli a m. kir. postatakarékpénztár.)

1. §. A postatakarékpénztár minden egyes betevőjének (befizetőjének), ha már megfelelő összegű takaréktökével rendelkezik, jogában áll a miniszterium által kijelölt magyar állami járadékpapírokat a postatakarékpénztár utján oly módon is vásárolni, hogy a vásárlás az illető járadékcímlet egynegyed ($\frac{1}{4}$), kétnegyed ($\frac{2}{4}$) vagy háromnegyed ($\frac{3}{4}$) része erejéig történjék. E czélra további intézkedésig a $4\frac{1}{100}$ os magyar koronajáradék jelöltetik ki, a melyből 25 korona, 50 korona és 75 korona névértékű részjáradékok szerezhethők be. A vásárolni óhajtó betevő (befizető) ebbeli kivánságát a 159. sz. nyomtatványon egy jelszó feljegyzése és a betétkönyvecske csatolása mellett a postatakarékpénztárral tartozik közölni. A postatakarékpénztár, feltéve, hogy az illető betevő takaréktökéje erre elegendő, a kívánt részjáradékot utolsó tőzsdzárlat (áruárfolyama) szerint díj nélkül szerzi be és a vételárát a betétkönyvecskébe visszafizetés gyanánt bejegyzi, azután a vásárolt részjáradékot költségmentesen letétként megőrzi, az erről a 160. számú nyomtatványon kiállított részjáradékkönyvecskét pedig a tulajdonosnak a betétkönyvecskével együtt postadíjmentesen megküldi. A teljes járadékkönyvecske (19. sz. nyomtatvány) tulajdona nem zárja ki azt, hogy a betevő részjáradékkönyvecskét is szerezhessen.

2. §. Ha valamely betevő, kinek betétösszege a tőkésített kamatok beszámításával a 4000, illetőleg jogi személyeknél 8000 koronában megállapított kamatozó maximumot elérte, az ezt meghaladó részösszege a postatakarékpénztár előzetes értesítése daczára, ezen értesítés kelte napjától számított harmincz (30) napon belül nem rendelkezik, a postatakarékpénztár a kamatozó maximumot meghaladó összeg erejéig, — amennyiben az e czélra elegendő, de egy teljes járadékcímlet vételárát nem fedezi, — a betevő javára az 1. és 4. §-okban körülírt módon hivatalból, részjáradékot vásárol és a vételárát a betevő számláján

azonnal, a takarékkönyvecskében pedig annak legközelebbi beérkezésekor visszafizetés gyanánt leírja.

3. §. A részjáradékkönyvecske a betevő nevére állítatik ki és a hivatalos letétben őrzött értékpapírnak, melyért a postatakarékpénztár szavatol, ismertető adatait részletesen tartalmazza. A betevőnek (befizetőnek) jogában áll részjáradékot tetszésszerűen időpontban vásároltatni, valamint nem esik korlátozás alá a betevő javára beszereshető részjáradékok száma sem. A részjáradékkönyvecske tulajdona ugyanazon előjogokkal és kedvezményekkel van összekötve, mint a betétkönyvecskéé, annak egyedüli kivételével, hogy a részjáradékkönyvecskére ép úgy, mint a járadékkönyvecskére, lefoglalási, zálog- és megtartási jog is szereshető.

4. §. A postatakarékpénztár a betevők részére vásárolt részjáradékokat hármassal zár alatt együttesen (cumulative) őrzi meg. A netán fennmaradó törtrészek nyilvántartandók. Minden egyes részjáradéktulajdonos nevére részjáradékszámly nyitattik.

5. §. A postatakarékpénztár a részjáradéktulajdonosok javára kezelt járadékczimletek esedékes kamatszelveit díj nélkül beváltja, a részjáradékaik után őket megillető kamatösszegeket pedig betétszámláikon új, kamatozó betétek gyanánt könyveli. A 4. §. második bekezdése szerint nyilvántartott részjáradékokra eső kamatösszeg a postatakarékpénztárt illeti meg.

6. §. A részjáradéktulajdonos a postatakarékpénztárnál letett részjáradékainak természetben való kiszolgáltatását csakis az esetben kívánhatja, ha azok együttvéve egy vagy több teljes cimletet képeznek: jogában áll azonban részjáradékát bármikor eladtni és az ellenértéket akár betétkönyvecskéjében jóváírtni, akár pedig saját vagy más személy címére megküldeni. A betevő (befizető) mindkét esetben részjáradékkönyvét a 162. sz. nyomtatvány felhasználásával és a jelszó közlése mellett a postatakarékpénztárhoz tartozik be- küldeni. A postatakarékpénztár az ez alkalommal netán végleg kiegyenlített részjáradékkönyvecske bevonása, vagy a csak részletben kiegyenlített részjáradékkönyvecskének visszaszolgáltatása mellett, a kívánt járadékpapírokat, illetőleg az eladott részjáradék(ok)ból befolyt összeget a tulajdonosnak, vagy az általa megjelölt személynek, postadíjjal terhelve megküldi.

7. §. A folytatólagos részjáradékkönyvecskének kiállítása, a részjáradékkönyvecské elvesztése vagy megsemmisülése esetén követendő eljárás, végül a részjáradékok tulajdonjogának elévülése a »takarékforgalmat szabályozó 3314. eln. 1895. számú rendelet« 47—49. §-aiban a járadékkönyvecskékre nézve megállapított módon történik.

8. §. A részjáradékkönyvecské ugyanazon feltételek mellett nyilváníthatók zárttá, mint a járadékkönyvecské, s az utóbbiakra nézve a m. kir. postatakarékpénztárnak s közvetítő hivatalainak a takarékforgalomból eredő teendőit és ügykörét szabályozó 3314. eln. 1895. sz. rendelet függeléké gyanánt »a zárt betét- és járadékkönyvecskékről« 2268. eln. 1908. szám alatt kiadott sza-

bályzatban foglalt határozmányok a zárt részjáradékkönyvecskékre is megfelelően alkalmazást nyernek.

Árverési hirdetés. Alólirott község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Vágás község mint jogi testület tulajdonát képező és a f. évben kiszakított vágterén levő tűzifa szakaszonként Vágás községben a helyszínen 1909. évi november hó 28-án d. e. 9 óraker kezdődőleg a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen eladatik. A vételár azonnal lefizetendő, a jelenlevő községi pénztárnok kezéhez. Vágás, 1909. október 29-én. *Ürmösy B. Ferencz* körjegyző, *Somorai Sándor* községi bíró.

Felfogott 16. Október 25 én 1 drb herélt ló sárga színű, homlokán csillag jegynélküli felfogott Fenyéden, igazolt tulajdonosa átveheti.

Elveszett tehén. Kissolymosi lakos Veres Lajosnak egy drb 3 éves fehér szőrű fölálló szarvu fejős tehene (jobb csipőjén egy feketén látszó forradás) a gyógyi határról október 23-án elveszett.

Elveszett munkásigazolvány. Séra Mózes székegyházi lakos 1907. évi 22. folyószám alatt nyert munkásigazolványát elvesztette. Megsemmisített.

Körözendő egyének. *Boros Borbála* Boros János és Noé Julianna szülöktől Felsőszolcán született 28 éves nő nyomozandó, feltalálása esetén úgy saját, mint szülei illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 11418—909. számra való hivatkozással Borsodvármegye alispánjának megküldendő

Skvarits Márton 55 éves, róm. kath. vallású, nőtlen, közepmagas termetű, erős testalkatu, kerek arcú elmebeteg, a ki f. évi augusztus hó 27-én Nyitráról megszökött, nyomozandó és feltalálása esetén a Nyitra vármegyei közkórház elmebeteg osztályába beszállítandó. Nevezett horvát táj szó-lással beszél. Szökése idején hosszú fekete kabátot, zöldes nadrágot, kerek fekete nemez kalapot, bakkancsot viselt.

Wimmer Gusztáv, kapnicai születésű 50 éves családos volt vaggongyári munkás nyomozandó és feltalálása esetén tartózkodási helye a 17579—909. számra való hivatkozással Békés vármegye alispánjával közlendő.

Trifon György volt gelence-putnapataki munkás nyomozandó és feltalálása esetén tartózkodási helye a 10944—909. számra való hivatkozással Háromszékvárm. alispánjával közlendő.

Németh Róza Vracsik (Somogy megye) községben Németh János és Hosszu Julia szülöktől született 24 éves napszámcsónó nyomozandó, feltalálása esetén úgy saját, valamint szülei illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 19380—909. számra való hivatkozással Pécs sz. kir. város tanácsának megküldendő.

Magyar Árpádnak a Mezőkászonban Magyar János és Baráté Lenárka szülöktől 1874. évi május hó 30-án született anyja nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 15440—909. számra való hivatkozással Békés vármegye alispánjának megküldendő.

